

خانه دیانت. سرای سیاست

انسرف و خاطراتی از حوادث تلخ و شیرین

بیت امام خمینی (س) در شهر مقدس قم

گردآوری و تدوین:

محمد رجائی نژاد

سرشناسه: رجائی نژاد، محمد، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: خانه دیانت. سرای سیاست: (معرفی و خاطراتی از حوادث تلخ و شیرین بیت امام خمینی (س) در شهر مقدس قم) / گردآوری و تدوین محمد رجائی نژاد.

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۹۵ ص.

شابک: ISBN: 978 - 964 - 212 - 409 - 1

وضعیت فهرستوسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۹۱ - ۱۹۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- خاطرات.

شناخت افزوده: مؤسسه چاپ و نشر عروج.

رده بندی کنگره: ۲ خ ۳۲ ر / ۱۵۷۷ DSR

رده بندی دبلیو: ۹۵۵ / ۰۸۴۲۰۹۲

شماره کتاب نام: ۳۹۰۹۵۷۷

کد / م ۲۹۳۰



مؤسسه چاپ و نشر عروج

خانه دیانت، سرای سیاست

نویسنده: محمد رجائی نژاد

ناشر: چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س))

چاپ اول: ۱۳۹۴ / ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۳۰۰ تومان

• خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، فروشگاه مرکزی، تلفن: ۶۶۴۰۴۸۷۳ - دورنگار: ۶۶۴۰۰۹۱۵

• خیابان انقلاب، تقاطع حافظ، فروشگاه شماره ۱، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

• مراکز پخش: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، فروشگاه شماره ۲، تلفن: ۶۶۹۵۵۷۳۷

• حرم مطهر حضرت امام خمینی (س)، ضلع شمالی، فروشگاه شماره ۳، تلفن: ۵۵۲۰۳۸۰۱

• کلیه نمایندگیهای فروش در استانها

نشانی الکترونیکی: pub@imam-khomeini.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه ناشر
ج	مقدمه مؤلف
۱	تاریخچه و ریشه بیت امام
۲	تاریخچه منزل
۴	داستان خرید خانه
۹	معماری و موقعیت منزل
۱۰	۱. معماری
۱۱	۲. موقعیت جغرافیایی
۱۲	۳. موقعیت سیاسی - اجتماعی و فرهنگی
۱۵	سیره عملی و نظری امام خمینی در منزل
۱۵	فصل اول: فترت و سکوت سیاسی امام
۱۷	دوران خانه نشینی امام
۱۸	فصل دوم: خروش انقلابی امام
۱۸	۱. نخستین رویارویی امام با رژیم پهلوی
۲۰	۲. دومین رویارویی بزرگ امام با رژیم پهلوی

۳. حمله به فیضیه ۲۲
۴. عاشورای ۱۳۸۳ق (۱۳۴۲ش) ۲۴
۵. بازداشت امام و قیام ۱۵ خرداد ۲۶
۶. آزادی امام ۲۷
۷. کاپیتولاسیون، خروش دوباره امام ۳۰
- فصل سوم: بررسی آماری فعالیت‌های سیاسی امام در منزل ۳۳
- فصل چهارم: خاطراتی از دوران آیت الله العظمی بروجردی ۳۷
- امام و سند و بیانیه‌ها ۳۸
- ضبط هزاران باب کتابخانه ولی عصر ۳۸
- از تهران چه خبر! ۳۹
- پاسخ قاطع امام به فرستادن شاه ۴۰
- به آیت الله خوانساری اهانت بده! ۴۱
- فصل پنجم: فعالیت‌های علمی امام در منزل ۴۱
۱. الاجتهاد و التقليد ۴۳
۲. الاستصحاب ۴۳
۳. انوار الهدایة فی التعلیقہ علی الکفایة ۴۳
۴. بدائع الدرر فی قاعدة نفی الضرر ۴۴
۵. التعادل و الترجیح ۴۴
۶. حاشیه بر رساله ارث ملا هاشم خراسانی ۴۵
۷. الرسائل العشرة ۴۵
۸. رساله نجاه العباد ۴۶

۹. الطلب و الارادة ۴۶
۱۰. العروة الوثقى مع تعاليق الامام الخميني ۴۷
۱۱. كتاب البيع ۴۷
۱۲. كتاب الطهارة ۴۸
۱۳. لمحات الأصول ۴۸
۱۴. المكاسب المحرمة ۴۸
۱۵. مناهج الوصول الى علم الاصول ۴۹
۱۶. رسيله الاجاه مع تعاليق الامام الخميني ۴۹
- خاطرات و حوادث بيت از زبان خاندان و ياران امام ۵۱
- فصل اول: خاندان و رادث بيت از زبان همسر و فرزندان ۵۱
۱. خاطرات همسر گرامي امام ۵۱
- دانگي از منزل يخچان صبي، بهر همسر امام ۵۲
- محل تولد فرزندان امام ۵۲
- ازدواج آقا مصطفى در اين منزل ۵۳
- خانم، چرا ظرف مي شورند؟ ۵۴
- بازي بچه ها ۵۴
- دوري از اسانه ادب ۵۵
- لگد بر درخانه ۵۶
- آزادي امام و اجاره منزل ۵۶
- حمله ساواک به منزل بعد از تبعيد ۵۸
۲. خاطرات حاج آقا مصطفى خميني ۵۹

- ۶۰ مانع رخنه افراد ناباب به بیت امام بود
- ۶۰ با حاج آقا مصطفی هماهنگ کنید
- ۶۱ آی مردم قم! آقا را بردندا
- ۶۱ حاج آقا مصطفی بعد از دستگیری و تبعید امام
- ۶۳ اظهارات حاج آقا مصطفی در ساواک
- ۶۶ خطرات حاج احمد آقا خمینی
- ۶۶ قرار بر سر به
- ۶۷ انم ما گفتند
- ۶۷ آیت الله خامنه‌ای (امیر معظم انقلاب اسلامی)
- ۶۷ آیت الله هاشمی رفسنجانی
- ۶۸ پیام‌رسان امام
- ۶۹ تعداد شاگردهای آقا
- ۷۰ ایجاد شور و نشاط در بیت
- ۷۰ تعطیلی روضه‌خوانی منزل امام
- ۷۱ احمد اگر درس طلبگی خواند به او شهریه دهید
- ۷۱ احمد در زندان قزل قلعه
- ۷۲ تنظیم کانون مبارزه
- ۷۳ محدودیت و کنترل شدید سید احمد
- ۷۴ پرداخت مهریه عروس، از منزل
- ۷۵ خروج سید احمد آقا از ایران و پیوستن به امام
- ۷۶ ۴. خطرات خانم صدیقه مصطفوی (خمینی)

- ارتباط با همسایگان ۷۶
- یادآوری تکالیف دینی ۷۷
- فقط یک بار ۷۷
- رفتار با همسایگان ۷۷
۵. خاطرات خانم فریده مصطفوی (خمینی) ۷۸
- غذا پیرمرد کارگر ۷۸
- محبت خاص به فرزندان ۷۹
- مراقبت تا به ردى کامل ۷۹
- هیچ نگرانی ۸۰
- خانواده‌ای برافراشته و صمیمیت ۸۱
- ترس برای کار سلاف ۸۱
- خودتان بیدار شوید ۸۲
- اهمیت روزه گرفتن ۸۳
- اهمیت نماز ۸۳
- مراعات همسایه ۸۴
- دنبال مدرک نروید ۸۵
- کمک از بهشت آمده است ۸۵
- شما نشسته‌اید و خانم کار می‌کنند؟ ۸۶
۶. خاطرات خانم زهرا مصطفوی (خمینی) ۸۶
- آقا را کجا می‌برند؟ ۸۶
- بازی امام با بچه‌ها ۸۷

۸۸	تنبیه و دیه
۸۸	یکی را صدا می کردند
۸۹	تنبیه
۹۰	تفریح و تحصیل
۹۰	زدند روی دست من
۹۱	کارهای شخصی به عهده خانم است
۹۱	وامه ها
۹۲	به من فرصت فرار دادند
۹۳	فصل دوم: طریقت بستگان
۹۳	استخاره کردند
۹۳	شب ها را تقسیم بندی می کردند
۹۳	وقتی خانم مسافرت می رفتند
۹۴	احترام به مادر
۹۴	تقسیم غذا از سه نفر به چهار نفر
۹۵	فصل سوم: خاطرات یاران
۹۵	۱. خاطرات سیاسی - اجتماعی
۹۵	عکس العمل امام در دیدار امینی، نخست وزیر
۹۶	در انتظار چنین روزی هستم
۹۷	مراسم بیست و هشتم صفر در منزل امام
۹۷	رسیدگی به مجروحین حادثه فیضیه به دستور امام
۹۸	حضور زنان

- ما مکلف به وظیفه‌ایم..... ۹۸
- امسال عید نداریم!..... ۹۹
- ما هم به کماندوهای خود دستور می‌دهیم..... ۱۰۰
- می‌گویم ملت تکه‌تکه‌تان کنند..... ۱۰۰
- فوراً در منزل را باز کنید..... ۱۰۱
- من باید به فیضیه بروم..... ۱۰۱
- نقش حاج سید احمد آقا پس از تبعید امام..... ۱۰۳
- آن شب هرگز در منزل ماندند..... ۱۰۴
- همه اینها اسباب است..... ۱۰۴
- وابستگان به طاغوت را معمولاً نمی‌پذیرفتند..... ۱۰۶
- برخورد تند حضرت امام با پاکروان..... ۱۰۶
- منفورترین فرد نزد ملت ایران..... ۱۰۷
- سخنرانی توفنده و آتشین..... ۱۰۷
۲. مخاطرات اخلاقی - تربیتی..... ۱۰۸
- آجرها پشت و رو شوند..... ۱۰۸
- کولر لازم نیست..... ۱۰۹
- پذیرایی از نوجوانان عزادار..... ۱۰۹
- احترام به نوجوانان..... ۱۱۰
- یک رسالهٔ مجانی در خانه امام به کسی داده نشد!..... ۱۱۰
- بی‌اعتنایی به وجوهات ثروتمندان..... ۱۱۱
- کاری به کارش نداشته باش!..... ۱۱۱

- ۱۱۲..... مشهدی علی! مواظب باش
- ۱۱۳..... حرف بچه گانه!
- ۱۱۳..... من پولی در اختیار ندارم
- ۱۱۴..... عدم دخالت فرزندان در امور بیت امام
- ۱۱۵..... نماز یعنی این.....
- ۱۱۶..... نماز ایشان زیاد طولانی نبود.....
- ۱۱۶..... تواضع امام.....
- ۱۱۷..... دقت نظر امام.....
- ۱۱۷..... رفع نقیصه از کلام نمند.....
- ۱۱۸..... اشک او آینهٔ معرفت.....
- ۱۱۸..... زندگی ساده.....
- ۱۱۹..... شمه‌ای از شجاعت حضرت امام.....
- ۱۱۹..... پشت سر من حرکت نکنید.....
- ۱۲۰..... عدم احساس قصد قربت.....
- ۱۲۱..... غلبه بر هوای نفس.....
- ۱۲۱..... فعلاً نیازی به عمل جراحی نیست.....
- ۱۲۱..... بیت امام در آئینه اسناد ساواک و شهربانی.....
- ۱۲۵..... فصل اول: بیت امام در آئینه اسناد ساواک.....
- ۱۲۵..... ۱. دوران حضور امام در قم.....
- ۱۲۵..... نخستین سند در پرونده ساواک امام.....
- ۱۲۷..... وظیفه دینی همه ما.....

- ۱۲۸ چطور می‌گویند آزادی هست، این چه آزادیه؟
- ۱۲۸ رفتن تختی به منزل امام
- ۱۲۹ ضرب و جرح علما
- ۱۳۰ جلسات منزل امام خمینی
- ۱۳۰ کسالت آیت الله
- ۱۳۲ از مشورین انتظامی نباید هراسی داشت
- ۱۳۲ افراد جبهه ملی در منزل خمینی
- ۱۳۳ بخت رسا در معلوم الحال
- ۱۳۴ ملاقات آیت الله میلانی با خانواده امام خمینی
- ۱۳۴ ورود امام خمینی به قم
- ۱۳۵ ملاقات آیت الله جعفری با امام خمینی
- ۱۳۶ ملاقات وزیر کشور با امام خمینی
- ۱۳۶ دیدار دانشجویان با امام خمینی
- ۱۳۷ من حاضرم بالای دار بروم
- ۱۳۸ این چه مزخرفاتی است که مسعودی می‌نویسد
- ۱۳۹ زندانی شدن آقای طالقانی و بازرگان
- ۱۳۹ شعار روی پارچه
- ۱۴۰ دیدار دانشجویان با امام و مخالفت ایشان با خرید خانه
- ۱۴۱ ملاقات آیت الله قاضی طباطبایی با امام
- ۱۴۱ زخمی شدن پوست دست امام
- ۱۴۲ خرید خانه و مخالفت امام

این شخص را از منزل بیرون کنید.....	۱۴۳
سخنرانی امام بر علیه کاپیتولاسیون.....	۱۴۳
۲. دوران پس از تبعید.....	۱۴۵
تلاش گسترده.....	۱۴۹
برقراری مجدد روضه خوانی همه روزه در منزل امام.....	۱۵۱
منوعیت مجدد روضه خوانی.....	۱۵۲
ممانعت از پرداخت شهریه.....	۱۵۲
فصل دوم: بیت امام در آئینه اسناد شهربانی.....	۱۵۴
۱. از آغاز انجمن‌ها، ایالتی و ولایتی تا قیام ۱۵ خرداد.....	۱۵۴
ماجرای اعلامیه و اعلام حرم بر علیه امام.....	۱۵۶
۲. از قیام ۱۵ خرداد تا بازگشت امام به قم.....	۱۶۲
۳. کاپیتولاسیون و تبعید امام.....	۱۶۸
۴. فعالیت‌های بیت امام پس از تبعید.....	۱۷۴
بیت امام پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۱۸۵
۱. بازگشت امام به قم.....	۱۸۵
۲. وضعیت فعلی بیت یخچال قاضی.....	۱۸۸
کتاب‌نامه.....	۱۹۱

مقدمه ناشر

امام خمینی (س) برای ملت ایران و بسیاری از غیر ایرانیان، شخصیتی خدایی و خدایی می‌باشد و بوده است، همو که در ادامه راه پیامبران الهی، فراتر از مرزهای راسخ، خردخواه و هدایتگر همه انسان‌ها به سوی فلاح و صلاح بود.

او رهبری یگانه بود که در دهان سولانی مبارزه و استقرار نظام جمهوری اسلامی، محبوب دل‌ها، مردمی و ماندگار ماند.

سخن گفتن از او و هر آنچه به شخصیت ایشان مربوط است، در واقع سخن گفتن از هویت و آرمان دوستداران وی می‌باشد، و زنده نگه داشتن نام و یاد او آنچنان که در بین همه ملل معمولاً می‌شود، پاسداشت زحمات ایشان می‌باشد.

مجموعه حاضر با عنوان «خانه دیانت، سرای سیاست» خاطرات و مطالب مربوط به وقایع و حوادثی است که در بیت حضرت امام (س) در محله یخچال قاضی شهر مقدس قم رخ داده و از زبان خانواده، شاگردان و یاران آن بزرگ مرد الهی بیان گردیده است.

این خاطرات که از بیت مرجعی بزرگ و فقیهی بلند آوازه و عارفی حکیم که برای اصلاح جان انسان‌ها و تحول در جامعه قیام کرد و از سیاسی‌ترین رهبران مذهبی عصر حاضر بود، می‌تواند درسی برای همگان خصوصاً علاقمندان به حضرتش باشد.

حضور جدی و واقعی نام، یاد و اندیشه امام خمینی (س) در جامعه یعنی حضور تفسیری پویا و سازنده از اسلام ناب و آموزه‌های قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت که همواره به آن دعوت می‌کردند.

ضمن مسکن مع تق گرامی آقای محمد رجائی نژاد که مجموعه حاضر را گردآور و تارین نموده‌اند، آن را به همه علاقه‌مندان راه پرفروغ امام راحل تقدیم می‌نمایم.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

دفتر قم - معاونت پژوهشی

مقدمه مؤلف

در بسیاری از شهرهای قدیمی، بناها و خانه‌هایی یافت می‌شود که ارزش تاریخی و فرهنگی دارند. بناها و خانه‌هایی که افزون بر اعتبار تاریخی، گاه به لحاظ هنری و زیبایی‌شناختی، و گاه به لحاظ اجتماعی و اقتصادی از اهمیت بسزایی برخوردار است و شگفتی و تحسین هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.

از این گذشته، بعضی از خانه‌های تاریخی، به منزله نمادی از هویت فرهنگی و ملی و سیاسی یک ملت، و نشانی از پایداری و مقاومت مردم یک کشور در برابر وقایع تاریخی، قدر و منزلت معنوی و ملی دارند، و در یک کلام، بخشی از میراث ماندگار ملت‌ها محسوب می‌شوند. منزل امام خمینی در قم نیز از جمله این منازل است؛ مکانی که نقطه عطف مبارزات ملت آزاده ایران با ظلم و ستم و خودکامگی رژیم پهلوی بود. پناهگاه انقلابیون و مبارزین با طاغوت و ظلم و جور، سرای جوش و خروش و حماسه، محلی که تاریخ معاصر ایران اسلامی و سرنوشت ایران و ایرانی را رقم زد. خانه‌ای که دیانت و سیاست را به هم گره زد و استقامت و شجاعت را به همه نمایاند.

منزل امام که هم شاهد ظلم‌های رژیم پهلوی و رنج‌های ساکنینش بوده و هم گنج‌هایی را در خود پرورانده؛ مکانی است که خود گنجینه اسرار است و نهان‌خانه ناگفته‌های دل، سرشار از خاطراتی است که هر کدام، نشان معرفت است و بصیرت. بی‌گمان آشنایی با چنین مکانی برای همگان سودمند، جذاب و دلپذیر خواهد بود؛ به ویژه اگر از زبان و کلام کسانی صورت گیرد که خود به نوعی در آن خلوت‌گه یار حاضر و ناظر بودند.

با همین هدف، کتاب پیش رو به همه دوست‌داران حضرت امام خمینی تقدیم می‌شود تا با مطالعه مطالب و خاطرات نقل‌شده در آن، به شناخت هرچه بهتر و بیش‌تر آن دست یابند و بدانند آن منزل یار کجاست و در آن چه گذشته است.

حمد رجائی نژاد